

Faunabeheereenheid Fryslân
T.a.v. Secretariaat
Postbus 180
8400 AD GORREDIJK

Leeuwarden, 28 april 2026

Verzonden, **28 APR, 2026**

Ons kenmerk : 02491002
Domein/ Team : Groene Regelgeving
Behandeld door : Team Groene Regelgeving/ (058) 292 59 25 of wnb@fryslan.fr1
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 2

Onderwerp : PF-2024/279906: Maatwerkbesluit gebruik luchtdrukwapen + hulpmiddelen voor populatiebeheer van grauwe ganzen in de provincie Fryslân.

Geacht bestuur,

Op 8 januari 2026 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een aanvulling op de omgevingsvergunning populatiebeheer grauwe ganzen (kenmerk: 02344154 - hierna vergunning populatiebeheer) waarbij u verzoekt het inzetten van luchtdrukwapens met hulpstukken (demper) toe te staan tijdens het afschot van koppelvormende grauwe ganzen en tijdens het afschot in de maanden april t/m september. Uw aanvraag is toegevoegd onder het zaaknummer PF-2024/279906.

Uw verzoek

U vraagt om af te wijken van bepalingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) voor de grauwe gans met betrekking tot het gebruik van een luchtdrukgeweer met demper bij populatiebeheer.

U verzoekt om met maatwerkvoorschriften het onderstaande toe te staan in afwijking van (verbods)bepalingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal):

- Het toestaan van het gebruik van een luchtdrukgeweer bij populatiebeheer van grauwe ganzen onder dezelfde voorwaarden zoals deze zijn benoemd in de vergunning populatiebeheer (kenmerk: 02344154) met betrekking tot de artikel 11.83, Bal;

- Het gebruik van een luchtdrukgeweer met een minimale mondingsenergie van 90 joule waarbij gebruik wordt gemaakt van vervormende projectielen, zoals (hybride) slugs (11.79, tweede lid, Bal);
- Het gebruik van een luchtdrukgeweer dat is voorzien van een geluiddemper (art. 11.79, vijfde lid, Bal).

Besluit

Overeenkomstig uw aanvraag en de daarbij behorende stukken hebben wij besloten het gevraagde maatwerkbesluit te verlenen. Dit maatwerkbesluit is een aanvulling op de vergunning populatiebeheer waar deze ziet op het afschot van koppelvormende grauwe ganzen en het afschot van grauwe ganzen in de periode april tot en met september. Dit besluit wordt toegevoegd aan dat besluit (vergunning populatiebeheer) en maakt daarvan deel uit. Voor de volledigheid wordt de reeds verleende vergunning populatiebeheer als bijlage bij deze brief gevoegd. De volgende voorschriften zijn van toepassing.

Maatwerkvoorschriften

1. Dit maatwerkbesluit is aangevraagd door en staat op naam van de Faunabeheereenheid Fryslân (hierna: houder). De houder is te allen tijde verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften.
2. Dit besluit, en daarmee het luchtdrukgeweer, mag alleen worden ingezet voor populatiebeheer van grauwe ganzen binnen de reikwijdte en onder de voorwaarden van de vergunning populatiebeheer met kenmerk 02344154. Onderhavig besluit geldt daarmee ook voor zolang het besluit met kenmerk 02344154 geldt;
3. Alle personen welke zijn gemachtigd om uitvoering te mogen geven aan de vergunning populatiebeheer met kenmerk 02344154 mogen gebruikmaken van dit (aanvullende) maatwerkbesluit.

Specificaties luchtdrukgeweer

4. Voor het doden van grauwe ganzen mag in aanvulling op voorschriften 21 van de vergunning populatiebeheer gebruik worden gemaakt van de volgende middelen:
  - a. Een (PCP) luchtdrukgeweer met munitie van vervormende projectielen/ hybride slugs met minimaal kaliber 5,58 mm/.22 inch, en een minimale mondingsenergie van 90 joule;
  - b. een geluiddemper gemonteerd op het luchtdrukgeweer;
5. Alle overige voorschriften uit de vergunning populatiebeheer met kenmerk 02344154 welke zien op het gebruik van het hagel- geweer of de kogelbuks gelden eveneens voor het luchtdrukgeweer.

Zorgplicht

Wij wijzen u erop dat u in alle gevallen te maken heeft met de specifieke zorgplicht voor natuur en in het wild levende dieren, zoals verwoord in artikel 11.6 en artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving. Ingevolge deze bepalingen neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de natuur, in het wild levende dieren en planten en hun directe omgeving. Wij verwijzen u hierbij naar de betreffende artikelen.

Voor de motivering van ons besluit verwijzen wij u naar bijlage 1.

Heeft u nog vragen?

Neem bij vragen contact op met de provincie Fryslân. Dit doet u door te bellen naar (058) 292 5925. U kunt ook een e-mail sturen naar wnb@fryslan.fr1. Bij contact met ons graag altijd het zaaknummer PF-2024/279906 vermelden, zodat wij u beter kunnen helpen.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

mevr. W.A. Geertsma
Teammanager Groene Regelgeving

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan hiertegen binnen zes (6) weken na de verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet ten minste bevatten:

1. de naam en het adres van de indiener;
2. de dagtekening (datum van opstelling van het bezwaarschrift);
3. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en bij voorkeur met vermelding van het *kenmerk* van het besluit;
4. de gronden van het bezwaar (waarom is de indiener het niet eens met het besluit);
5. de handtekening van de indiener.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst niet de werking van dit besluit. Als onverwijlde spoed dat vereist, kan de indiener van een bezwaarschrift de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD Groningen, verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Aan een dergelijk verzoek zijn kosten (griffierecht) verbonden.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.fr1 onder Contact > contactpagina > Bezwaren en klachten, of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie via het Klantcontactcentrum, tel. (058) 292 59 25.

Kennisgeving

Van dit besluit zal, conform artikel 16.64, derde lid, van de Omgevingswet kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het provinciaal blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link:

https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal_blad.

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het besluit
- Bijlage 2: Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit (kenmerk: 02344154) populatiebeheer grauwe ganzen in de vorm van:
  - o a. afschot koppelvormende grauwe ganzen;
  - o b. legselbeperking grauwe ganzen;
  - o c. afschot van grauwe ganzen in de maanden april tot en met september.

Afschriften e-mail

- Het ministerie van LWN (per e-mail)
- Staatsbosbeheer Fryslân, (per e-mail)
- Natuurmonumenten, Groningen Fryslân en Wadden, Standplaats Vennebroek, Hoofdweg 251 b, 9765 CH Paterswolde of (per e-mail)
- It Fryske Gea, Postbus 3, 9244 ZN Beetsterzwaag of (per e-mail)
- Sovon, Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen of (per e-mail)
- Burgemeester en wethouders van de Friese gemeenten (per e-mail)
- Politie Fryslân (per e-mail)
- Stichting De Faunabescherming (per e-mail)
- Vogelbescherming Nederland (per e-mail)
- De FUMO - Afdeling Toezicht en Handhaving (per e-mail)

A. Weergave van de feiten

A1. Aanvraag maatwerkbesluit

Op 8 januari 2026 heeft u ons verzocht om binnen de Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit populatiebeheer grauwe ganzen (kenmerk: 02344154 - hierna vergunning populatiebeheer) waar deze ziet op het afschot van koppelvormende grauwe ganzen en het afschot van grauwe ganzen in de maanden april tot en met september, de inzet van een luchtdrukgeweer met demper toe te staan. Uw verzoek en dit aanvullende maatwerkbesluit zijn toegevoegd aan zaaknummer PF-2024/279906.

A1.1. Reden voor uw verzoek

U geeft aan dat het gebruik van een luchtdrukgeweer voorzien van geluiddemper het mogelijk maakt om populatiebeheer zorgvuldig en proportioneel uit te voeren, zonder onnodige geluidbelasting van de omgeving.

A1.2. Beschrijving van de activiteit

De vergunning populatiebeheer van 28 maart 2025 geeft ruimte voor het beheren van de populatie grauwe standganzen in de provincie Fryslân doormiddel van afschot. Het gaat hierbij om afschot van koppelvormende grauwe ganzen vroeg in het jaar wanneer zij duidelijk herkenbaar zijn als standganzen doordat zij koppels vormen, en in de maanden april tot en met september het beheren van de gehele populatie grauwe ganzen doormiddel van afschot. Dit maatwerkbesluit wordt verleend aanvullend op voorschrift 21 van het besluit met het kenmerk 02344154 waar deze ziet op het *'gebruik vergunning afschot ('gewone' en koppelvormende) ganzen'*.

Voor gedetailleerde omschrijving van de beoogde beheersactiviteiten verwijzen wij naar de vergunning populatiebeheer en het Faunabeheerplan Ganzen Fryslân 2024-2029. De specifiek toegestane acties waarbij het luchtdrukgeweer met demper mag worden ingezet staan beschreven onder de voorschriften van dit besluit, evenals de onderbouwing waarom wij beheer noodzakelijk achten.

A1.3. Relevante stukken

U hebt voor de beoordeling van uw aanvraag de volgende stukken aangeboden:

- Aanvraag wijziging huidige vergunning populatiebeheer (email);
- Aanvraag populatiebeheer Canadese gans (onderdeel inzet luchtdrukgeweer bij populatiebeheer ganzen - onderbouwing);
- Omgevingsvergunning populatiebeheer grauwe gans met kenmerk 0234415;
- Faunabeheerplan Ganzen Fryslân 2024-2029.

A2. Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag om op uw aanvraag te beslissen, op basis van het bepaalde in artikel 4.6, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

In aanvulling op de toegestane activiteiten als benoemd in de vergunning populatiebeheer en de voorschriften in dit maatwerkbesluit wijzen wij erop dat er andere wettelijke verplichtingen

op uw activiteit kunnen rusten waarvoor Gedeputeerde Staten van Fryslân niet het bevoegd gezag zijn. Denk hierbij aan de Wet wapens en munitie (Wwm) en een noodzakelijk draagverlof van het betreffende wapen. Dit besluit is gebaseerd op de bepalingen met betrekking tot de flora- en fauna-activiteit die zijn opgenomen in het Bal.

Wij verwijzen voor de motivering van dit oordeel naar de overwegingen onder B (Toetsing).

B. Toetsing

B1. Wettelijk kader

B1 .1. Omgevingswet en Besluit activiteiten leefomgeving

Artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Ow bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren. De vergunningplicht geldt alleen voor de gevallen die in het Bal zijn aangewezen. De aanvraag heeft betrekking op een vergunningplichtig geval waarbij de vergunning inmiddels is verleend (artikel 11.75 eerste lid, aanhef onder b van het Bal) waar deze ziet op het vangen of doden, en opzettelijk te storen van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 eerste lid, onder a en d van het Bal)

Dit maatwerkbesluit wordt aanvullend aan de vergunning populatiebeheer (kenmerk 02344154) verleend om ruimte te geven het beheren van koppelvormers en populatiebeheer van grauwe ganzen met gebruikmaking van een luchtdrukgeweer met demper. Aan de orde zijn onderstaande bepalingen.

1. In de artikelen 11.79 en 11.83 Bal zijn regels opgenomen met betrekking tot het geweer; de munitie en het gebruik van middelen op, aan of bij het geweer. Er worden maatwerkvoorschriften aangevraagd om af te wijken van de artikelen 11.79 en 11.83 Bal.
2. Artikel 11.79 Bal stelt eisen aan het kaliber en de constructie van geweren. In het tweede lid staat dat een geweer een gladde óf een getrokken loop dient te hebben. Verder mag een geweer volgens het vijfde lid niet voorzien zijn van een geluiddemper, een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten.
3. Artikel 11.79, zesde lid, Bal stelt eisen aan de te gebruiken munitie. De munitie moet een kogelpatroon of hagelpatroon zijn. Een luchtdrukgeweer maakt gebruik van afwijkende, voor het betreffende luchtdrukwapen geschikte munitie ('pellets').
4. Artikel 11.83 Bal houdt een verbod in om het geweer op specifieke locaties of tijdstippen te gebruiken. Volgens het eerste lid, onder a is het verboden om een geweer voor zonsopgang en na zonsondergang te gebruiken.
5. Op grond van artikel 11.31, tweede lid, Bal kunnen wij met een maatwerkvoorschrift toestaan dat wordt afgeweken van de in artikel 11.76, 11.79 en 11.83 Bal gestelde regels. Bij het verlenen van toestemming dient (voor zover het gaat om de te gebruiken munitie) rekening gehouden te worden met belangen van de natuurbescherming (waaronder begrepen het dierenwelzijn), het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu. De in dit besluit opgenomen voorschriften voorzien daarin.

B2. Inhoudelijke beoordeling

B2.1. Verbodsbepalingen

De onder A1 genoemde activiteit betreft een handeling die afwijking van bepalingen uit het Bal tot gevolg heeft. Hieronder toetsen wij uw aanvraag aan de beoordelingskaders van de onder 81 genoemde wetgeving.

B2.2. Toetsing middelen en methoden

Bij het verlenen van toestemming voor het gebruik van een luchtdrukgeweer met (afwijkende) munitie moet rekening gehouden worden met de belangen van de natuurbescherming waaronder begrepen het dierenwelzijn, het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, zoals bedoeld in artikel 11.82 Bal.

Het luchtdrukgeweer

Een luchtdrukgeweer met voldoende passende mondingsenergie (Ooule) en passende munitie wordt door ons beoordeeld als voldoende nauwkeurig en selectief om te worden ingezet voor het doden van grauwe ganzen. Door minimale eisen te stellen aan het gebruiken luchtdrukgeweer wordt verzekerd dat deze voldoende trefenergie levert voor een dodelijk schot. De randvoorwaarde dat het luchtdrukgeweer beschikt over een minimale mondingsenergie van 90 joule waarbij de trefenergie van het luchtdrukgeweer gelijkwaardig is aan die van een .22 long rifle welke, zoals aangegeven door de FBE, veel ingezet wordt bij het beheer van ganzen. De minimale eisen aan het luchtdrukgeweer zijn daarmee vergelijkbaar aan de in de vergunning populatiebeheer (kenmerk 02344154) onder voorschrift 21 benoemde wapens; *hagel- geweer of de kogelbuks - tenminste kaliber 5, 6 x 26, 7 (.22 Magnum)*. Omdat er gebruik wordt gemaakt van een grotere mondingsenergie en groter kaliber is het van belang dat de gekozen munitie vervormen bij impact om het dier ook daadwerkelijk te doden en niet slechts te verwonden.

Uit artikel 11.79, zesde lid, Bal volgt dat er enkel hagelpatronen of kogelpatronen mogen worden gebruikt. In luchtdrukgeweren wordt daarvan afwijkende munitie gebruikt. Daarom is het noodzakelijk om een maatwerkvoorschrift te verlenen voor afwijking van de regels in artikel 11.79, zesde lid, Bal.

Gebruik van het luchtdrukgeweer

Het is van belang dat degene die het luchtdrukgeweer hanteert, beschikt over voldoende kennis en kunde om het luchtdrukgeweer veilig en juist te gebruiken om grauwe ganzen mee te doden. Hiervoor wordt dan ook voorgeschreven dat alleen personen die al voldoen aan de vereisten-, en in het bezit zijn van een machtiging voor de vergunning populatiebeheer (kenmerk: 02344154) gebruik mogen maken van dit maatwerkbesluit.

Als benoemd onder maatwerkvoorschrift 5 van dit besluit zijn alle voorschriften en beperkingen uit de vergunning populatiebeheer met betrekking tot de wijze van afschot en het gebruik van het geweer ook van toepassing op het gebruik van het luchtdrukgeweer bij afschot van grauwe ganzen.

Locaties en tijden

Gelijk als met de vergunning populatiebeheer is dit maatwerkbesluit voor het gebruiken van het luchtdrukgeweer met demper geldig voor het gehele werkgebied van de Fbe (vergunninghouder) om populatiebeheer effectief te kunnen (laten) uitvoeren. De Natura 2000-gebieden zijn hier van uitgezonderd in het kader van de bescherming van de instandhoudingsdoelstellingen en de Natura 2000-gebieden. Hetzelfde geldt voor de soort specifieke ganzenfoerageergebieden in een bepaalde periode (zie de voorschriften vergunning populatiebeheer).

Ten aanzien van afschot met luchtdrukgeweer is evenals in de vergunning populatiebeheer bepaald dat afschot van grauwe ganzen plaats mag vinden vanaf één uur voor zonsopkomst en één uur na zonsondergang. De reden hiervoor is dat de ganzen in die periode relatief actief zijn, waardoor het populatiebeheer op die momenten effectief kan worden uitgevoerd.

Wie kan gebruik maken van dit middel?

Alleen personen met een omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit die in het bezit zijn van een geldige machtiging voor de vergunning populatiebeheer met kenmerk 02344154 mogen gebruikmaken van (de toestemming in) dit maatwerkbesluit.

B2.4. Passend middel

Luchtdrukgeweer

Wij oordelen dat het doden van ganzen met een luchtdrukgeweer met voldoende mondingsenergie en passende munitie een effectief middel is voor het gericht doden van grauwe ganzen. Luchtdrukgeweren zijn aantoonbaar geschikt voor beheeractiviteiten van verschillende kleinere diersoorten en worden hiervoor al langere tijd ingezet. Met inachtneming van de genoemde specificaties wordt voldaan aan de vereisten voor een jachtwapen waarmee ganzen succesvol, humaan en efficiënt gedood kunnen worden.

Hulpmiddelen

Geluiddemping wordt toegestaan aangezien wij het aannemelijk achten dat hiermee de reikwijdte van het schotgeluid wordt beperkt. Zoals u in uw aanvraag benoemd worden ganzen veelal beheerd in met name natuur- en waterrijke gebieden, waar het wenselijk is om met zo beperkt mogelijke verstoring van andere soorten, natuurwaarden en omgevingsfuncties te kunnen werken terwijl het beheer doelgericht en effectief blijft. U stelt dat het gebruik van een luchtdrukgeweer voorzien van geluiddemper het mogelijk maakt om populatiebeheer zorgvuldig en proportioneel uit te voeren, zonder onnodige geluidbelasting van de omgeving en de uitvoerder. Wij kunnen deze beredenering volgen.

Door u is geen aanvraag gedaan om nachtzichtapparatuur te gebruiken waarbij als reden wordt gegeven dat ganzen hiermee niet voldoende soort specifiek kunnen worden waargenomen. Wij zijn het eens met deze beredenering.

C. Conclusie

Gelet op het voorgaande gaan wij akkoord met het inzetten van het luchtdrukgeweer met gebruik van een demper voor het doden van grauwe ganzen onder de voorschriften en beperkingen welke zijn gesteld in de vergunning populatiebeheer. Het inzetten van een luchtdrukgeweer met een voldoende kaliber en mondingsenergie achten wij een effectief

wapen om trefzeker en humaan grauwe ganzen mee te schieten. Het hierbij kunnen inzetten van een demper draagt daarnaast mogelijk bij aan verminderde verstoring van andere (beschermde) soorten. Wel wijzen wij erop dat in verstoringsgevoelige gebieden een passende beoordeling en/of aanvullende vergunning mogelijk nog altijd noodzakelijk zijn en dat niet alleen kan worden uitgegaan van afschotgeluid als versturende factor (zie vergunning populatiebeheer met kenmerk 02344154 onder A1.5). Daarbij gelden te allen tijde, ook los van de vergunning populatiebeheer en dit aanvullende maatwerkbesluit, de specifieke wettelijke zorgplichten zoals verwoord in artikelen 11.6 (gebiedsbescherming) en 11.27 (soortenbescherming) van het Bal.

I.a.a.:

Afschriften van dit besluit worden verzonden aan:

- Het ministerie van LWN (per e-mail)
- Staatsbosbeheer Fryslân, (per e-mail)
- Natuurmonumenten, Groningen Fryslân en Wadden, Standplaats Vennebroek, Hoofd weg 251 b, 9765 CH Paterswolde of (per e-mail)
- It Fryske Gea, Postbus 3, 9244 ZN Beetsterzwaag of (per e-mail)
- Sovon, Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen of (per e-mail)
- Burgemeester en wethouders van de Friese gemeenten (per e-mail)
- Politie Fryslân (per e-mail)
- Stichting De Faunabescherming (per e-mail)
- Vogelbescherming Nederland (per e-mail)
- De FUMO - Afdeling Toezicht en Handhaving (per e-mail)

Faunabeheereenheid Fryslân
Secretariaat
Postbus 180
8400 AD GORREDIJK

postbus 20 120
8900 lm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.fr1
provincie@fryslan.fr1
www.twitter.com/provfr_yslan

Leeuwarden, 25 maart 2025

Verzonden, **28 MAART 2025**

Ons kenmerk : 02344154
Domein/ Team :
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 89 95 of wnb@fryslan.fr1
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 4

Onderwerp : PF-2024/279906. Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit populatiebeheer grauwe ganzen in de vorm van:
a. afschot koppelvormende grauwe ganzen;
b. legselbeperking grauwe ganzen;
c. afschot van grauwe ganzen in de maanden april tot en met september.

Geacht bestuur,

Op 21 februari 2025 hebben wij uw definitieve aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (verder: Ow). De aanvraag betreft de uitvoering van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade aan gewassen veroorzaakt door grauwe gans (*Anser anser*), grote Canadese gans (*Branta canadensis*) in al hun verschijningsvormen. U streeft ernaar gewasschade te verminderen door het beheer van de populaties van de genoemde ganzensoorten. Hiermee verwacht u dat de schade zal afnemen tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau, zoals vastgesteld in de Nota Faunabeleid Fryslân. Uw aanvraag is geregistreerd onder het zaaknummer 279906.

Het populatiebeheer zoals door u aangevraagd omvat een combinatie van nestbehandeling, koppelreductie en afschot, zoals hieronder gespecificeerd voor:

- a. afschot van koppelvormende grauwe ganzen (*Anser anser*) en grote Canadese ganzen (*Branta canadensis*) in de maand februari in de gehele provincie.
- b. legselbeperking van grauwe ganzen (idem) en grote Canadese ganzen (idem) in de maanden januari tot en met mei in de gehele provincie.
- c. afschot van grauwe ganzen (idem) en grote Canadese ganzen (idem) in de maanden maart t/m september in de gehele provincie.

- d Populatiebeheer middels ruivangsten van grauwe ganzen, grote Canadese ganzen in de maanden juni tot en met augustus in de gehele provincie.

Deze maatregelen zijn opgenomen in het Faunabeheerplan Fryslân 2024-2029 (verder: FBP) dat op 25 maart 2025 door ons college van de gedeputeerde staten (gedeeltelijk) is goedgekeurd. Naast de informatie in het FBP heeft u bij uw aanvraag van 21 februari 2025 nadere informatie ter ondersteuning van uw aanvraag aangeleverd. U verzoekt om de door u gevraagde omgevingsvergunning te baseren op de integrale tekst van uw FBP en de extra aangeleverde informatie.

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een periode van 5 jaar (2025 - 2029) en betreft populatiebeheer.

Besluit

Wij hebben op basis hiervan besloten de gevraagde omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit (artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow jo. artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving) onder de onderstaande voorschriften gedeeltelijk te verlenen (artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving), voor zover de aanvraag ziet op het opzettelijk doden van koppelvormers, afschot in het kader van populatiebeheer en legselbeheer ten aanzien van grauwe ganzen (zie hierboven onderdelen a t/m c van de aanvraag) in al hun verschijningsvormen. De flora en fauna-activiteit betreft dus het opzettelijk doden van de grauwe gans in al hun verschijningsvormen, evenals het vernielen van hun eieren.

Afschot (niet zijnde koppelvormers)

De vergunning voor afschot (niet zijnde koppelbeheer) wordt verleend voor de maanden april t/m september.

Afschot koppelvormers en legselbeheer

Voor afschot in het kader van koppelbeheer wordt de vergunning verleend voor de maand februari. Voor legselbeheer wordt de vergunning verleend voor de maanden januari t/m mei.

Gebied waarvoor de vergunning wordt verleend

De vergunning wordt verleend voor zover de aanvraag ziet op de gronden binnen de provincie Fryslân, met uitzondering van Natura 2000-gebieden. De uitzondering voor Natura 2000-gebieden geldt niet indien op voorhand vast staat dat bij de uitvoering geen significant negatieve effecten plaatsvinden op het Natura 2000-gebied dan wel voor de uitvoering een separate vergunning (of daarmee gelijk te stellen toestemming) voor een Natura 2000-activiteit is verkregen.

Belang waarvoor de vergunning wordt verleend

De vergunning wordt verleend ter voorkoming en beperking van belangrijke schade aan gras en landbouwgewassen.

Afwijzing aanvraag grote Canadese gans (vooralsnog)

De huidige aanvraag voor populatiebeheer van de grote Canadese gans wordt afgewezen. Mogelijk kan in de toekomst een nieuwe aanvraag wel tot een omgevingsvergunning leiden.

Nog geen besluit op aanvraag ruivangsten

Op de aanvraag om een vergunning voor ruivangsten wordt nu nog niet beslist. Wij zullen u eerst een brief met een verzoek om nadere informatie toezenden. Daarover gaan wij graag verder met u in gesprek.

Voorschriften

Algemeen

1. De omgevingsvergunning is aangevraagd door en staat op naam van de Faunabeheereenheid Fryslan (hierna: vergunninghouder). De vergunninghouder is te allen tijde verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften.
2. De omgevingsvergunning is alleen van toepassing op de activiteiten en verbodsbepalingen, zoals deze zijn aangevraagd en in dit besluit zijn benoemd in bijlage A1.1. onder 'Beschrijving van het project of andere handeling'.
3. De vergunninghouder dient de activiteiten uit te voeren conform aanvraag, met de daarbij behorende stukken. Afwijkingen en wijzigingen behoeven schriftelijke toestemming van het bevoegd gezag.
4. Indien er tegenstrijdigheden bestaan tussen deze omgevingsvergunning enerzijds en de aanvraag en het FBP anderzijds, dan prevaleert onderhavige vergunning.
5. De vergunninghouder dient gemachtigden c.q. feitelijke uitvoerders van deze vergunning vooraf te wijzen op dat de uitvoering van deze vergunning mogelijk een Natura 2000-activiteit betreft, waarvoor een aparte vergunning dient te worden verkregen. Zowel vergunninghouder als de gemachtigden c.q. de feitelijke uitvoerders kunnen hierop afzonderlijk en gezamenlijk door het bevoegd gezag in rechte worden aangesproken.
6. Gedode dieren dienen in ieder geval ter voorkoming ter verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk bij het verlaten van de locatie van afschot, te worden opgeruimd.

Machtiging gebruik omgevingsvergunning

7. Vergunninghouder is bevoegd deze omgevingsvergunning op een door de vergunninghouder te bepalen wijze over te dragen aan een feitelijke gebruiker, terreinbeheerende organisatie (hierna: TBO) of Wildbeheereenheid (hierna: Wbe). TBO's en Wbe's mogen doormachtigen op de door de FBE bepaalde wijze aan feitelijke gebruikers welke uitvoering geven aan de vergunning onder regie van een Wbe.
8. De machtiging van de vergunning bevat in elk geval de naam, het adres, de woonplaats en het telefoonnummer van de ontvanger en het gebied waar de schadebestrijding zal plaatsvinden. Aan de machtiging dient een kopie van deze vergunning te zijn toegevoegd.
9. De vergunninghouder houdt een registratie bij van alle gemachtigde personen (ook aangeduid als: feitelijke gebruikers) van deze vergunning. Het overzicht dient op eerste vordering van een daartoe bevoegde (toezichthoudende) ambtenaar ter inzage te worden afgegeven;
10. De vergunninghouder dient te machtigen personen en instanties nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik, o.a. door bij afgifte van een machtiging tevens een gewaarmerkte kopie van de omgevingsvergunning met eventueel bijbehorende bijlage(n) te verstrekken en te wijzen op de bepalingen t.a.v. de Ow.
11. Hetgeen benoemd onder voorschriften 8, 9 en 10 geldt eveneens voor Wbe's in geval van het doormachtigen aan personen aangesloten bij, of uitvoerend werkzaam onder regie van de Wbe.
12. De verantwoordelijkheid van de vergunninghouder laat elke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de individuele gemachtigde en/of feitelijke gebruiker van de omgevingsvergunning voor het naleven van voorschriften en andere wettelijke bepalingen onverlet.
13. Ten behoeve van de uitvoering van de maatregel buiten de Natura 2000-gebieden zal als het gaat weidevogelgebieden (kans- en kerngebieden) afstemming worden gezocht met het in dat gebied actief zijnde Agrarisch Collectief.
14. In de door GS aangewezen ganzenfoerageergebieden wordt geen gebruik gemaakt van deze vergunning in de volgende perioden:

- a. van 1 november t/m 31 maart bij aanwijzing van een ganzenfoeragegebied; en aanvullend daarop;
  - b. van 1 april t/m 31 mei bij aanwijzing van het gebied voor de brandgans.
15. Op verzoek van Gedeputeerde Staten daartoe, dient een door de vergunninghouder verstrekte machtiging terstond te worden ingetrokken. Deze intrekking dient te geschieden door de TBO of Wbe hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.

Rapportage

16. De vergunninghouder rapporteert jaarlijks aan GS conform artikel 5.7 van de Omgevingsverordening Fryslân 2022.
17. Feitelijke gebruikers van de vergunning, TBO's en Wbe's zijn verplicht acties met en zonder resultaten van het gebruik van de vergunning bij Fbe te rapporteren binnen 7 dagen na de actie, zodat de vergunninghouder aan diens rapportageplicht kan voldoen. Dit laat onverlet dat het afschot conform het FBP binnen 24 uur in FRS moet zijn ingevoerd.

Gebruik vergunning legselbeperking (ook wel: nestbehandeling en legselbeheer)

18. Gemachtigde uitvoerders mogen taken uitvoeren met hulp van personeel en/of vrijwilligers welke onder supervisie meewerken aan de legselbeperkende handelingen.
19. Bij nestbehandeling moeten tenminste 2 eieren in het nest worden achtergelaten. Wél moeten alle eieren worden behandeld.
20. Toegestane behandelingen van de eieren zijn; het rapen van eieren met het doel deze te vernietigen, of het behandelen van de eieren door ze lek te prikken, te oliën of te schudden waardoor de behandelde eieren niet langer uit zullen komen. Bij het prikken dient het ei volledig doorboort te worden, bij het bedekken met olie dient het gehele ei bedekt te worden met (plantaardige)olie.

Gebruik vergunning afschot ('gewone' en koppelvormende) ganzen

21. Ten behoeve van de uitvoering van de vergunning wordt gebruik gemaakt van de volgende middelen:
- 1. het hagel- geweer of de kogelbuks - tenminste kaliber 5,6 x 26,7 (.22 Magnum)
  - 2. honden, niet zijnde lange honden, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, flora en fauna, zulks met inachtneming van de regels zoals gesteld in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren
  - 3. binnen de afpalingskring van een eendenkooi als bedoeld in art. 11.83, lid 1 onder c Bal;
  - 4. vanaf maart met gebruikmaking van een lokmiddel (incl. elektronisch) waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt als bedoeld onder art. 11.40 lid 2 d Bal;
  - 5. het doden met gebruikmaking van lokvoer;
  - 6. het doden door middel van slag-, snij- en steekwapens of het geweer voor in nood verkerende gewonde vogels.
22. Gebruik van de vergunning met betrekking tot het doden met gebruikmaking van een geweer, waarbij wordt gehandeld in afwijking van de regels, inzake;
- 1. de omvang van het jachtveld (11.76, lid 1 Bal);
  - 2. het doden met gebruikmaking van een geweer, voorzien van geluiddemper (art. 11.79, lid 5 Bal);
  - 3. gebruik van het geweer één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang (art. 11.83, lid 1 a Bal);
  - 4. binnen de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht¹, of op terreinen die onmiddellijk aan die bebouwingscontour grenzen (art. 11.83, lid 1 b Bal).

¹Als bedoeld in [art. 5.165a Besluit kwaliteit leefomgeving](#) (Bkl)

23. Het gebruik van het kogelgeweer is beperkt tot het schieten op ganzen voor zover deze zich op de grond bevinden.
24. Een door koppelreductie of afschot gewond geraakte, in nood verkerende gans, wordt zo snel mogelijk gedood met gebruikmaking van een geweer.
25. Indien een door koppelreductie of afschot gewond geraakte, in nood verkerende gans, vanuit veiligheidsoverwegingen niet met een geweer kan worden gedood, dan wordt deze, zo nodig met behulp van een hond, gevangen en gedood met een geschikt slag-, snij- of steekwapen.
26. Ingeval afschot onder regie van een TBO of Wbe plaats vindt, dient de feitelijke gebruiker van de omgevingsvergunning dit aan een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar te kunnen aantonen. Tevens dient hij te kunnen aantonen te beschikken over een geldige jachtakte en, ingeval de TBO of Wbe hierover niet reeds beschikt, een grondgebruikersverklaring.
27. Ringen en halsbanden die aan gedode vogels worden aangetroffen moeten worden gemeld bij het Vogeltrekstation (NIOO-KNAW), via www.vogeltrekstation.nl of worden opgestuurd naar Postbus 50, 6700 AB Wageningen.

Overige voorschriften

28. Jaarlijks dient de uitkomst van de door SOVON uitgevoerde zomertelling gebruikt te worden om voor zowel de grauwe gans de in het FBP genoemde berekeningswijze uit te voeren conform de methodiek, zoals opgesteld door SOVON² (zie bijlage 2 bij dit besluit) met de daarvoor opgestelde GRP als ondergrens³. De uitkomst van de telling en de uitkomst van de berekening dient jaarlijks uiterlijk op 31 december via wmb@fryslan.fr1 onder vermelding van bovengenoemd zaaknummer door te geven aan het team Groene Regelgeving van de provincie Fryslân.
29. Indien voor een ganzensoort uit de berekening als bedoeld in voorschrift 28 volgt dat $A_{min}(t+1)$ kleiner of gelijk is aan het GRP, dan kan deze vergunning in de eerstvolgende beheerperiode (1 februari t/m 30 september) voor de betreffende soort niet gebruikt worden. Hierbij geldt als GRP:
  - a. Voor de grauwe gans: 7.150 individuen.
30. Wanneer in een kalenderjaar in de provincie Fryslân de populatieomvang van de grauwe gans dusdanig is afgenomen dat aannemelijk is dat de zomerschade onder de € 500.000,- zal blijven, mag geen gebruik meer worden gemaakt van deze omgevingsvergunning. Vergunninghouder dient de gemachtigden c.q. de uitvoerende jachtaktehouders in dit geval terstond te informeren dat vanaf dat moment geen gebruik van de vergunning mag worden gemaakt. GS is in zo'n geval bevoegd de onderhavige omgevingsvergunning in te trekken.

Zorgplicht

Wij wijzen u erop dat u in alle gevallen te maken heeft met de Specifieke Zorgplicht voor natuur en in het wild levende dieren, zoals verwoord in artikel 11.6 en artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving. Ingevolge deze bepalingen neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de natuur, in het wild levende dieren en planten en hun directe omgeving. Daarnaast dient een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt op grond van artikel 11.28 van het Bal te voorkomen dat het dier onnodig lijdt. Hierbij dient in het bijzonder extra zorg te worden betracht bij het beheer van koppelvormers, waarbij zoveel mogelijk moet worden geprobeerd om beide ganzen van het koppel te doden.

²Saven Vogelonderzoek Nederland (2022a). Advies voor de uitvoering van het ganzenbeheer in de provincie Noord-Holland - onderdeel rekenkundige benadering ondergrens populatiebeheer. Sovon-notitie 2022/14. Sovon Vogelonderzoek Nederland.
³Saven Vogelonderzoek Nederland (2022b). Sovon notitie 2022/47 Voorstel provinciale gunstige referentiewaarden voor de standpopulaties van Grauwe Gans en Brandgans. Sovon Vogelonderzoek Nederland.

Overig

Indien deze vergunning gebruikt wordt in of grenzend aan een Natura 2000-gebied, dient er vooraf een beoordeling te hebben plaatsgevonden in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Indien significant negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten dient een vergunning in het kader van een Natura 2000-activiteit te worden verkregen alvorens de activiteit kan worden uitgevoerd.

Inwerkingtreding en einddatum

De omgevingsvergunning is geldig vanaf de dag van kennisgeving van het besluit in het provinciaal blad tot en met 31 december 2029.

Voor de motivering van ons besluit verwijzen wij u naar bijlage 1.

Vragen?

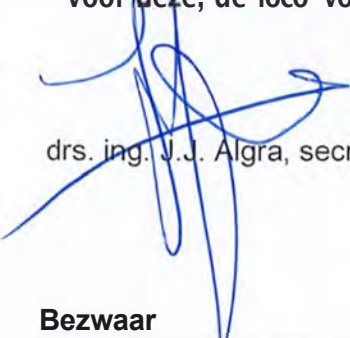
Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben dan kunt u terecht bij het team Groene Regelgeving van de provincie Fryslan. De contactgegevens vindt u bovenaan deze brief. Wilt u daarbij het zaaknummer vermelden?

Gedé e Staten van Fryslan,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

voor deze, de loco-voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- de gronden van het bezwaar.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.frvslan.fr1 onder "Contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie: tel. (058) 292 51 57.

Het indienen van een bezwaarschrift schort niet de werking van het besluit op. Indien spoed dat vereist kan een belanghebbende verzoeken om het treffen een voorlopige voorziening bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland. Op de website van de rechtbank kunt u hierover meer informatie vinden.

Kennisgeving

Van dit besluit zal, conform artikel 3:42, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht door mij kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het provinciaal blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: [https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal blad](https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal%20blad).

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het besluit.
- Bijlage 2: Notitie *'advies voor de uitvoering van het ganzenbeheer in de provincie Noord-Holland onderdeel rekenkundige benadering ondergrens populatiebeheer van SOVON'*, 1 februari 2022.
- Bijlage 3: Advertentie
- Bijlage 4: Meldingsformulier

Afschriften van dit besluit worden verzonden aan:

- Het ministerie van LWN (per e-mail)
- Staatsbosbeheer Fryslân, (per e-mail)
- Natuurmonumenten, Groningen Fryslân en Wadden, Standplaats Vennebroek, Hoofdweg 251 b, 9765 CH Paterswolde of (per e-mail)
- It Fryske Gea, Postbus 3, 9244 ZN Beetsterzwaag of (per e-mail)
- Sovon, Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen of (per e-mail)
- Burgemeester en wethouders van de Friese gemeenten (per e-mail)
- Politie Fryslân (per e-mail)
- Stichting De Faunabescherming (per e-mail)
- Vogelbescherming Nederland (per e-mail)
- De FUMO - Afdeling Toezicht en Handhaving (per e-mail)

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningaanvraag

Op 21 februari 2025 ontving ik de door u ingediende aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (verder: Ow) voor:

- a. afschot van koppelvormende grauwe ganzen en grote Canadese ganzen in al hun verschijningsvormen in de maand februari in de gehele provincie.
- b. legselbeperking van grauwe ganzen en de grote Canadese ganzen in al hun verschijningsvormen in de maanden januari tot en met mei in de gehele provincie.
- c. afschot van grauwe ganzen (idem) in al hun verschijningsvormen in de maanden april tot en met september en grote Canadese ganzen (idem) in al hun verschijningsvormen in de maanden maart t/m september in de gehele provincie.
- d. Populatiebeheer middels ruivangsten van grauwe ganzen (*Anser anser*) en grote Canadese ganzen (*Branta canadensis*) in al hun verschijningsvormen in de maanden juni tot en met augustus in de gehele provincie.

Uw aanvraag staat geregistreerd onder zaaknummer 279906.

Voor de aangevraagde activiteit is eerder ontheffing in het kader van soortenbescherming verleend:

Koppelvormers:

- o 3 september 2013 onder nummer 01074974
- o 29 januari 2015 onder nummer 01192707
- o 1 oktober 2018 onder nummer 05174214
- o 31 januari 2020 onder nummer 01722175

Nestbehandeling:

- o 13 april 2010 onder nummer 00888457
- o 12 juni 2012 onder nummer 01008456
- o 3 september 2013 onder nummer 01074974
- o 1 oktober 2018 onder nummer 05174214
- o 1 maart 2024 onder nummer 02203014

Afschot overzomerende (stand) ganzen:

- o 13 april 2010 onder nummer 00888457
- o 12 juni 2012 onder nummer 01008456
- o 3 september 2013 onder nummer 01074974
- o 1 oktober 2018 onder nummer 05174214
- o 5 april 2024 onder nummer 02205036

De looptijd van laatstgenoemde ontheffing koppelaars, dan wel omgevingsvergunningen nestbehandeling en afschot overzomerende (stand) ganzen, was tot en met 2024.

A1.1. Beschrijving van het project

Populatiebeperking van standganzen is een middel om belangrijke schade aan landbouwgewassen in de provincie te voorkomen en/of te beperken. Het gaat daarbij om een reductie in aantallen van in het bijzonder overzomerende standganzen in de provincie, die op dit moment omvangrijke schade aan landbouwgewassen en op termijn mogelijk aan natuurdoelen (kunnen) veroorzaken.

Omdat over de schade aan natuur(doelen) tot op dit moment nog geen wetenschappelijke zekerheid is verkregen vormt deze (daardoor) op dit moment geen motivering voor onderhavig besluit. Onderhavige omgevingsvergunning wordt dus niet met het oog op dat wettelijke doel verleend. Verder wordt op dit moment geen omgevingsvergunning voor de grote Canadese gans verleend, maar mogelijk is dit vanaf volgend jaar of het jaar daarna wel vergunbaar. Wij gaan daarover graag met u in gesprek. Ten aanzien van de aanvraag ruivangsten nemen wij op dit moment nog geen besluit.

Belangrijk onderdeel van de maatregelen die zijn voorzien ten behoeve van de populatiebeperking is het:

a. met het geweer afschieten van koppelvormende grauwe ganzen in al hun verschijningsvormen

Onder koppelvormende ganzen worden verstaan: ganzen die zich in het vroege voorjaar (januari/februari/maart) waarneembaar in tweetallen ophouden in of nabij (potentieel) broedgebied. Zij zonderen zich af en houden minimaal 10 tot 25 meter afstand tot andere ganzen; de koppels foerageren als paar; zitten steeds vrij dicht bij elkaar en maken geen onderdeel meer uit van groepen foeragerende dieren. De koppels bestaan uit een mannetje en een vrouwtje en dit onderscheid kan gemaakt worden aan de hand van fysieke- en gedragskenmerken.

b. beperken van legfels van grauwe ganzen (verder: legfelbeheer) in al hun verschijningsvormen

Onder legfelbeheer wordt verstaan: het rapen van eieren uit nesten, waarbij tenminste 2 eieren in het nest worden achtergelaten. Wél moeten alle eieren welke in het nest achterblijven worden behandeld. Door de eieren niet allemaal te verwijderen wordt voorkomen dat de ouderdieren nieuwe eieren zullen gaan leggen welke onbehandeld blijven. Dit is eveneens de reden dat het niet wenselijk en daarmee niet toegestaan is de nesten te vernielen of te verwijderen. De ouderdieren zullen in dat geval namelijk een nieuw nest bouwen, op dezelfde locatie of ergens anders, en alsnog jongen groot brengen.

Het behandelen van de eieren vindt plaats door ze lek te prikken, te oliën of te schudden waardoor de behandelde eieren niet langer uit zullen komen. Bij het prikken dient het ei volledig doorboort te worden, bij het bedekken met olie dient het gehele ei bedekt te worden met (plantaardige)olie.

c. met het geweer afschieten van grauwe ganzen: beheerabschot in al hun verschijningsvormen

Onder beheerabschot wordt verstaan: het terugbrengen van de populatie van grauwe ganzen als standganzen in de maanden 1 april - 1 oktober, na de periode waarop de provinciale vrijstelling in de winterperiode (1 oktober - 1 april) voorziet en waarbij sprake is van gelimiteerd afschot ter ondersteuning van de verjaging van ganzen naar de foerageergebieden. In dit besluit gaat het daarentegen om het daadwerkelijk terugdringen van het aantal standganzen in het voorjaar en de zomer.

Samenhang van maatregelen

Het afschieten van koppelvormende ganzen, het beperken van legfels (wegnemen eieren, dan wel bewerken daarvan door middel van oliën) in het vroege voorjaar en het beheerabschot van standganzen in het voorjaar en de zomer heeft een directe invloed op de

populatieomvang, omdat reproductie in datzelfde (voor)jaar kan worden voorkomen. Het gaat bij het afschieten van genoemde ganzen soorten en het behandelen van legfels daarvan.

Het beheer van de stand ganzen tot nu toe (met name het alleen jarenlange afschot in de zomerperiode) heeft de toename van de schade aan landbouwgewassen in de afgelopen jaren niet kunnen terugdringen dan wel kunnen voorkomen. Uitvoering van alléén deze maatregel achten wij dan ook niet langer een bevredigende oplossing.

Het in deze omgevingsvergunning mogelijk maken van afschot van de koppelvormende ganzen in combinatie met en voorafgaand aan legsel beperking voor dezelfde soort wordt als aanvullend gezien op afschot in de zomerperiode. Het planmatig en daarmee structureel uitvoeren van genoemde vaak opeenvolgende maatregelen (afschot koppelvormende ganzen, legselbeperking en afschot in de zomerperiode) moeten in combinatie bijdragen aan het terugdringen of zo mogelijk voorkomen van belangrijke landbouwschade. Mogelijk dat ook CO2 acties nog aanvullend noodzakelijk zijn.

Voor laatstgenoemde maatregel (ruivangsten), waarvan voorzien is dat die in onze provincie hoofdzakelijk uitgevoerd zal worden binnen de natuurgebieden, ontbreekt daartoe een ecologische onderbouwing. Zie daartoe ook A1.5.

A1.2. Periode

De vergunning is geldig vanaf moment van kennisgeving van het besluit in het provinciaal blad tot en met 31 december 2029.

A1.3. Relevante stukken

Ter beoordeling van het verzoek is gebruik gemaakt van het Faunabeheerplan Fryslân 2024-2029 (verder: Fbp). Daarnaast is bij de aanvraag van 21 februari 2025 aanvullende informatie aangeleverd.

Daarnaast is (ambtshalve) informatie betrokken behorende bij de beoordeling van de eerdere besluiten hieromtrent (zie A1.1). Ook zijn actuele schadeoverzichten bij de aanvraag betrokken.

A1.4. Aanvullende gegevens

Ten behoeve van de voorliggend omgevingsvergunning hebben wij in een gesprek aanvullende informatie opgevraagd.

A1.5. Uw aanvraag en de bescherming van Natura 2000

De aanvraag van de Fbe voorziet in uitvoering van de maatregelen in de gehele provincie Fryslân inclusief de Natura 2000-gebieden in de maanden januari t/m september. Het Fbp ganzen 2024-2029 voorziet op moment van afgifte van de omgevingsvergunning niet in de duiding van de ecologische effecten van de maatregelen in en nabij de natuurgebieden in het kader van gebiedsbescherming. Een daartoe noodzakelijke natuurtoets in de vorm van een passende beoordeling maakt geen onderdeel uit van de aanvraag.

In dat licht wijzen wij erop dat voor het gebruik van de vergunning binnen en, voor zover het afschot betreft, nabij zogenaamde speciale beschermingszones (Natura 2000-gebieden) aanvullende vergunningen vereist kunnen zijn. Dit is het geval indien niet (middels een voorloets) kan worden uitgesloten dat het gebruik van de voorliggende omgevingsvergunning afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (let op: dit kan dus ook gelden voor foerageergebied in

relatie tot Natura 2000-gebieden die een instandhoudingsdoel voor ganzen kennen. Als dat foerageergebied noodzakelijk is voor de doelen dan heeft verstoring mogelijk invloed op de instandhoudingsdoelen). De aanvraag voorziet op dit moment niet in een verzoek om een dergelijke onderdeel van besluit. Dit is dan ook de reden dat wij uw aanvraag voor zover dat ziet op populatiebeheer (afschot koppelvormers en standganzen en legselbeheer) in Natura 2000-gebieden afwijzen (behoudens het geval dat op voorhand vast staat dat bij de uitvoering geen significant negatieve effecten plaatsvinden op het Natura 2000-gebied dan wel voor de uitvoering een separate vergunning (of daarmee gelijk te stellen toestemming) voor een Natura 2000-activiteit is verkregen).

Deze vergunningen (of informatie hierover) kunnen (kan) aangevraagd worden bij Provincie Fryslân, afdeling Omgevingszaken, team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden of via wnb@fryslan.fr1. Bij het verlenen van machtigingen dienen de Fbe, respectievelijk de Wbe's, de betreffende gemachtigden hierop te wijzen.

Uitzondering hierop vormen:

- a. de mogelijke opname van de maatregelen afschot (koppelvormende) ganzen en/of legselbeheer ganzen in de actuele beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden in de provincie. Zijn de genoemde maatregelen daarin specifiek opgenomen dan kan daarmee ook worden volstaan ten behoeve van de uitvoering in en nabij de betreffende natuurgebieden. Hiervan is in o.a. het beheerplan Duinen Terschelling (legselbeheer) sprake. De activiteit moet in dat geval conform de in het beheerplan genoemde kaders worden uitgevoerd.
- b. de afspraken die zijn vastgelegd in de door de FBE met belanghebbende partijen, waaronder de TBO's, opgestelde maatwerkplannen ten aanzien van beheermaatregelen (afschot) in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden. Dit onderdeel kan nog worden toegevoegd aan de vergunning op het moment dat de gebiedscommissies, zoals benoemd in het FBP, concreet vorm krijgen.

A2. Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag om op uw aanvraag te beslissen, op basis van het bepaalde in artikel 4.6, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

A3. Procedure

De procedureregels staan in hoofdstuk 16 van de Ow en in de hiervoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).

A3.2. Coördinatie met andere wetgeving

Ten overvloede wijzen wij erop dat er mogelijk andere wettelijke verplichtingen op uw activiteit/handeling kunnen rusten waarvoor GS van Fryslân niet het bevoegd gezag zijn. Dit besluit is enkel gebaseerd op de bepalingen met betrekking tot de flora- en fauna-activiteit die zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), de Omgevingsregeling en de Omgevingsverordening Fryslân 2022.

Hierboven is al genoemd dat in en nabij Natura 2000-gebieden een vergunningplicht in het kader van gebiedsbescherming kan gelden (een 'Natura 2000-activiteit'). Verder kunnen overige vergunningen of ontheffingen aan de orde zijn, zoals in het kader van geluid (gemeentelijke APV of stiltegebied), in het kader van het dragen en gebruiken van een geweer en toebehoren (via de korpschef of de verantwoordelijk Minister) of ten aanzien van gebruik van deze vergunning in NNN-gebied (de gemeente).

A4. Vergunningplicht

Wij hebben beoordeeld of de handelingen overtreding van de verbodsbepalingen tot gevolg hebben ten aanzien van de beschermde soorten, zoals bedoeld in paragraaf 11.2.2 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Wij verwijzen voor de beoordeling en motivering van dit oordeel naar de overwegingen onder B (Toetsing).

8. Toetsing

81. Wettelijk kader

B1.1. Omgevingswet, Besluit kwaliteit leefomgeving en Besluit activiteiten leefomgeving

Artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Ow bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren. De vergunningplicht geldt alleen voor de gevallen die in het Bal zijn aangewezen. De aanvraag heeft betrekking op een vergunningplichtig geval. Aan de orde zijn onderstaande bepalingen.

1. Artikel 11.37, eerste lid, onder a van het Bal bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning opzettelijk vogels te doden of te vangen.
2. Artikel 11.37, eerste lid, onder d van het Bal bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.
3. Op grond van artikel 11.75, eerste lid, aanhef en onder b. Bal mag een geweer ter uitoefening van de wet alleen worden gebruikt conform de daarvoor verleende omgevingsvergunning.
4. Ingevolge artikel 11.76 Bal wordt een geweer enkel gebruikt op een jachtveld. Op grond van artikel 11.31, tweede lid, kan hiervan middels een vergunningvoorschrift worden afgeweken.
5. In artikel 11.79 Bal worden regels gesteld aan de te gebruiken geweren en munitie.
6. Uit artikel 11.83 Bal volgt dat het is verboden om het geweer te gebruiken voor zonsopkomst en na zonsondergang, binnen de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht of op terreinen die onmiddellijk aan die bebouwingscontour grenzen, binnen de afpalingskring van een eendenkooi, vanaf of vanuit een rijdend voertuig of vanuit een luchtvaartuig.
7. Op grond van artikel 8.74j, derde lid, Bkl mag een omgevingsvergunning voor het beperken van een populatie vogels alleen worden verleend voor de doelen die zijn vermeld in artikel 8.74j, eerste lid, sub b, onder 1° tot en met 4°, Bkl.
8. In artikel 8.740 Bkl staan de algemene voorschriften voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, Bal. Aan de omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die inhouden: - de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden; - de tijd en locatie waarvoor de omgevingsvergunning geldt; - de soorten van vogels, of hun nesten, rustplaatsen of eieren, waarvoor de omgevingsvergunning geldt; en - de wijze waarop het risico voor afbreuk van het behoud van de vogelstand wordt beperkt. Eveneens staat in het tweede lid van dit artikel dat als de omgevingsvergunning wordt verleend voor het belang als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, sub b, onder 3°, Bkl, alleen middelen worden voorgeschreven die nadelige gevolgen voor het welzijn van vogels voorkomen of, als dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken.

9. In artikel 8.74q Bkl staat de voorschriften voor de toegestane methoden of installaties in het geval van een omgevingsvergunning voor vogels. Hieruit volgt dat het is toegestaan om in het geval van het vangen of doden van vogels, onder meer gebruik te maken van een middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt en het geweer.
10. De specifieke zorgplicht voor flora en fauna staat in artikel 11.27 Bal.

82. Inhoudelijke beoordeling

B2.1. Verbodsbepalingen

De onder A 1 genoemde handelingen hebben een overtreding van verbodsbepalingen tot gevolg. Derhalve is een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit nodig.

Een omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, een wettelijk belang wordt gediend, zoals vastgelegd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

82.2. Toetsing

Argumenten voor het toepassen van de beheersmaatregel afschot van (koppelvormende) ganzen en legselbeheer binnen de provincie Fryslân zijn onveranderd sinds de afgifte van voorgaande en eerdergenoemde ontheffingen.

Fryslân zet al jaren fors in op de reductie van schade door ganzen. Nadat eind 2012 het landelijke G7 akkoord alsnog vastliep kon elke provincie aan de slag met een eigen aanpak. Dit heeft geleid tot de uitvoeringsnotitie 'De Fryske Guozzenaanpak' en de beleidsnotie 'Gans in Balans'. Vanuit de evaluatie in 2017 van beide stukken was al geconcludeerd dat de schade (in kilo's droge stof) nog altijd toeneemt, dit was terug te zien in de schadecijfers van BIJ 12.

Uit de gegevens van het BIJ-12 Faunafonds blijkt inmiddels dat de gemiddelde jaarlijkse getaxeerde schade aan voorjaarsgras veroorzaakt door brandgans, **grauwe gans**, Canadese gans en kolgans in de jaren 2017/2018 t/m 2022/2023 29,6 miljoen kg droge stof was. De uitbetaalde schade aan zomergras was in 2022/23 bijna € 1,1 miljoen⁴. De grauwe gans heeft hierin veruit het grootste aandeel als veroorzaker van schade.

In maart 2024 hebben Provinciale Staten de Nota Faunabeleid Fryslân aangevuld met nieuw beleid voor de beperking van schade door ganzen, ter vervanging van de daarvoor geldende nota 'Gans in Balans' en de 'Fryske Guozzeoanpak 2014-2023'. In het nieuw provinciale beleid is onder andere aangegeven dat er sprake zal zijn van intensivering van het beheer van met name de standganzen in de provincie.

De ambitie van de nota is om de stijgende trend van schade door standganzen om te buigen naar een stabilisatie en binnen vijf jaar in een daling van zowel kilogram droge stof als in uitbetaalde schade. Het concrete streven is dat de uitbetaalde schade door standganzen vanaf 2029 jaarlijks niet langer boven de € 500.000 ligt. De aanpak van schade door standganzen dient te worden geïntensiveerd door middel van het gestructureerd uitvoeren van populatiebeperkende maatregelen.

Voor de aanpak van de standganzen is in dit licht voorzien dat er sprake zal zijn van een gebiedsgerichte aanpak 'Er komt een gebiedsgerichte aanpak. Fryslân wordt opgedeeld in een aantal onderscheidende gebieden, waarbij o.a. grondgebruikers, jagers en terreinbeherende organisaties per gebied met elkaar in overleg te gaan over de uit te voeren maatregelen. Er

⁴ Fbp, blz. 12

*wordt maatwerk per gebied mogelijk, zodat beter kan worden ingespeeld op de plaatselijke omstandigheden. Daarbij is er aandacht voor eenduidige en duidelijke voorwaarden, zodat de uitvoerders niet in onzekerheid komen door per gebied wisselende regelgeving.*⁵

In de Nota Faunabeleid Fryslân staat dat over vijf jaar voor elk gebied een gebiedsplan beschikbaar is.

Voor een overzicht van de aantallen ontwikkeling en de geregistreerde landbouw schade voor de **grauwe gans** verwijs ik kortheidshalve naar het Fbp 78 - 85⁶. Voor de resultaten van de in de afgelopen jaren genomen maatregelen verwijs ik eveneens naar het Fbp, blz. 87 - 89⁷.

82.3. Belang van de activiteit

Ingevolge artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder g, Ow, artikel 11.37, eerste lid, Bal en artikel 8.74j, eerste lid, sub b, onder 3°, Bkl kan een omgevingsvergunning worden verleend voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

In onderhavig geval is voldoende aangetoond sprake van belangrijke schade aan gewassen door de **grauwe gans**. Het beleidsdoel ten aanzien van zomerschade aan gewassen is vastgesteld op maximaal € 500.000,-, waarbij geldt dat de schade boven dit bedrag is aan te merken als 'belangrijke schade'. Dit maximum bedrag is door Provinciale Staten vastgesteld op 22 maart 2024 in de Nota Faunabeleid Fryslân na breed overleg met verschillende stakeholders. In dit kader is onder meer te noemen agrarische belangenvertegenwoordigers en terreinbeherende organisaties.

Afwijzing populatiebeheer grote Canadese gans

Voor een overzicht van de aantallenontwikkeling en de geregistreerde landbouw schade voor de **grote Canadese gans** verwijs ik kortheidshalve naar het Fbp, blz. 68 - 71⁸. Voor de resultaten van de in de afgelopen jaren genomen maatregelen verwijs ik eveneens naar het Fbp, blz. 72 - 73⁹. Hieruit blijkt dat de grote Candese gans een zeer klein aandeel heeft in het totaal aan schade. Op dit moment is dat aandeel te klein om een significante bijdrage aan het behalen van de beleidsdoelstelling te realiseren. Oftewel: er is (nog) geen sprake van *belangrijke* schade zoals wettelijk wel is vereist.

In bepaalde gevallen kan een vergunning al worden verleend indien op voorhand kan worden vastgesteld dat belangrijke schade zich zal gaan voordoen. Op dit moment ontbreken echter nog gegevens over het trendmatig toenemen van de schade ten gevolge van een groei van de populatie van de grote Canadese gans in Fryslân. Dit is mede gelegen in het feit dat de Canadese gans eerder onder de landelijke vrijstelling viel, waardoor schadecijfers niet werden bijgehouden. Uit de cijfers in het Fbp en de gegevens die u middels uw aanvraag van 21 februari 2025 heeft aangeleverd kunnen wij de trendmatige toename van schade (nog) niet vaststellen.

Wij hebben wel begrip voor uw zorgen en willen daarom gezamenlijk met u bekijken of een aanvraag voor volgend jaar of het jaar daarna, met de gegevens die komend jaar worden verzameld, wel kan leiden tot vergunningverlening.

⁵Startnotitie Beleid Fryske Guozzenoanpak (februari 2022)

⁶O.a. Figuur 11-1, Figuur 11-2, Figuur 11-3, Figuur 11-4, Figuur 11-5, Figuur 11-6, Figuur 11-7, Figuur 11-8, Tabel 11-1, Tabel 11-2, Figuur 11-9, Figuur 11-10, Figuur 11-11, Figuur 11-12.

⁷O.a. Figuur 11-13, Figuur 11-14, Figuur 11-15.

⁸O.a. Figuur 10-3, Figuur 10-4, figuur 10-5, Figuur 10-6, Figuur 10-7, Figuur 10-8, Tabel 10-1.

⁹O.a. Figuur 10-9, Figuur 10-10, Figuur 10-11.

Periode, tijd, locatie en middelen

Periode: Ten aanzien van de periode(n) waarvoor de vergunning wordt verleend is aangesloten bij de periode(n) waarin de betreffende methode optimaal kan worden uitgevoerd. Daarbij is afgewogen dat deze spec. periode niet langer duurt dan nodig om het doel (effectieve reductie van de populatie) te kunnen behalen.

Tijd: Ten aanzien van de methode 'afschoot' is bepaald dat van deze vergunning gebruik kan worden gemaakt één uur voor zonsopkomst en één uur na zonsondergang. De reden hiervoor is dat de ganzen in die periode relatief actief zijn, waardoor het populatiebeheer op die momenten effectief kan worden uitgevoerd.

Locatie: De vergunning is geldig voor het gehele werkgebied van de Fbe (vergunninghouder) om populatiebeheer effectief te kunnen (laten) uitvoeren. De Natura 2000-gebieden zijn hiervan uitgezonderd in het kader van de bescherming van de instandhoudingsdoelstellingen en de Natura 2000-gebieden. De vergunning geldt ook niet voor de soortspecifieke ganzenfoeraergebieden in een bepaalde periode (zie de voorschriften).

Middelen: De toegestane middelen zijn effectief voor het gericht doden van ganzen. Daarbij is niet aangevraagd om nachtzichtapparatuur te gebruiken omdat de ganzen niet voldoende soortspecifiek kunnen worden waargenomen. Geluiddemping wordt toegestaan om schrikreacties van andere ganzen zoveel mogelijk te beperken, evenals verstoring van andere soorten. De (elektronische) lokmiddelen worden toegestaan om ervoor te zorgen dat populatiereductie zo effectief mogelijk kan worden bereikt. Het toestaan van het doden van de ganzen door middel van slag-, snij- en steekwapens of het geweer voor in nood verkerende gewonde vogels is gebaseerd op de zorgplicht om zo dieren uit hun lijden te verlossen.

Nog geen besluit op aanvraag ruivangst

Op dit moment ontbreekt een voldoende concrete beschrijving van deze beheeractiviteit. Wij hebben hierover ook gesproken op 20 februari 2025 en we hebben u dit ook medegedeeld bij e-mail van 3 februari 2025. Gelet op de complexiteit ten aanzien van een eventuele toestemming zullen wij een verzoek om nadere informatie naar u toezenden, waarover wij nadien graag met u in gesprek gaan.

82.4. Andere bevredigende oplossing

Uit het FBP blijkt dat de grauwe gans zomers in vrijwel de gehele provincie voorkomen¹⁰, dat de populatie een (significant) stijgende tendens vertoont en dat ook de aantallen broedparen toenemen. Uit de cijfers van BIJ12 (zie hierboven) blijkt ook dat de gewassen waaraan schade door grauwe ganzen kan worden aangericht in de gehele provincie voorkomen.

Naast verjaging door of namens de grondgebruiker zelf worden tot op heden als actieve dan wel passieve preventieve maatregelen o.a. zangdraden, ratels, vogelafweerpistolen, vliegers (al dan niet in de vorm van een roofvogel), gaskanonnen, vogelverschrikkers, getrainde honden, hand lasers, drones en verjaging via menselijke aanwezigheid ingezet¹¹. Daarnaast worden in de afgelopen jaren, zoals hierboven beschreven, beheermaatregelen toegepast ter voorkoming en beperking van gewas schade.

Preventieve maatregelen en in het verleden verleende ontheffingen op grond van de Flora- en faunawet en Wet natuurbescherming daartoe zijn onvoldoende gebleken om belangrijke schade te voorkomen. Wij achten het, mede gelet op de onderbouwing in het Fbp, dan ook

¹⁰ o.a. Fbp, blz. 67 e.v.

¹¹ Fbp blz. 35 Tabel 7-1. Effectiviteit van preventieve maatregelen om schade door vogels te voorkomen.

aannemelijk dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat dan het reduceren van de standpopulatie grauwe ganzen ter voorkoming en het terugdringen van belangrijke schade aan gewassen.

De nu aangevraagde beheermaatregelen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het maatregelenpakket om uiteindelijk toch aantallen stand ganzen grauwe ganzen te drukken en op die manier schade te verminderen of zelfs te voorkomen. Zij passen in de gekozen aanpak die gebiedsgericht en structureel invulling moet gaan krijgen.

Conclusie: Het College van Gedeputeerde Staten is van mening dat in de door u gevolgde werkwijze de meest oplossingsgerichte weg is gezocht.

B2.5. Staat van instandhouding

Daar waar schade dreigt op te treden is het aan de grondgebruiker om allereerst maatregelen te nemen om ganzen van het land te weren. Het opzettelijk verstoren (waaronder hier ook het actief weren wordt verstaan) van vogels kan plaatsvinden zonder een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit zolang deze verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het AEWA European Goose Management Platform (hierna: AEWA-EGMP) is op internationaal niveau betrokken bij de afstemming van ganzenbeheer in de verschillende Europese lidstaten. In dit samenwerkingsverband zijn gunstige referentiewaarden (hierna: GRW) voor de Nederlandse broedpopulaties grauwe gans en de brandgans genoemd. Het belang van de GRW vindt zijn oorsprong in de Habitatrichtlijn en wordt met betrekking tot vogels in een vergelijkbaar kader gebruikt. De GRW omvat meerdere indicatoren om een gezonde levensvatbaarheid van populaties te beoordelen en op een lange termijn te kunnen waarborgen. Een van die indicatoren is de gunstige referentiepopulatie (hierna: GRP), wat een weergave is voor het aantal individuen dat een de populatie van een soort minimaal moet omvatten om te spreken van een gezonde levensvatbare status.

Sovon in notitie 2022¹² de internationaal voorgestelde GRWs en GRPs gebruikt om te berekenen wat de minimale grootte van de stand ganzenpopulaties van de grauwe gans en brandgans in Noord-Holland dienen te zijn om te kunnen stellen dat de landelijke gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar komt. Er is dus een provinciale GRP berekend. Aanvullend hierop is in de notitie 2022b¹³ een voorstel gedaan voor provinciale gunstige referentiewaarden voor de overige provincies waaronder Fryslân. De notities zijn terug te vinden in de bijlage van dit besluit.

Uit de notitie van Sovon volgt dat de provinciale GRP van de grauwe gans in Fryslân uit respectievelijk 7.150 individuen dienen te bestaan om, kijkend naar de ecologische rol die Fryslân heeft in de landelijke huisvesting van deze ganzen, te kunnen waarborgen dat de gunstige staat van instandhouding van grauwe gans niet in het geding komt. Het is dus belangrijk dat het populatiebeheer in Fryslân er niet toe kan leiden dat de populaties kleiner worden dan voornoemde aantallen. Sovon heeft in de notitie daarvoor een rekensystematiek opgebouwd. Deze rekenwijze maakt gebruik van gegevens uit de juli-tellingen in de meest recente jaren en beschikbare literatuur om de jaarlijkse aanwas en sterfte (zowel natuurlijk als veroorzaakt door populatiebeheer) in de populaties te schatten. Op basis van de julitelling in jaar T (het moment

¹²Sovon Vogelonderzoek Nederland. (2022). Advies voor de uitvoering van het ganzenbeheer in de provincie Noord-Holland - onderdeel rekenkundige benadering ondergrens populatiebeheer. Sovon-notitie 2022/14. Sovon Vogelonderzoek Nederland.

¹³Sovon Vogelonderzoek Nederland (2022). Sovon notitie 2022/47 Voorstel provinciale gunstige referentiewaarden voor de standpopulaties van Grauwe Gans en Brandgans. Sovon Vogelonderzoek Nederland.

in het jaar dat een populatie op haar grootste is) wordt in jaar T voorspeld wat de populatiegrootte zal zijn in het opvolgende jaar T+1, wanneer deze voorafgaand aan het opgroei seizoen (wanneer puilen vliegvlug worden) op haar kleinst is. Volgt uit deze berekening dat de voorspelde populatiegrootte van een soort mede door het toepassen van populatiebeheer voor het aankomende jaar T+1 kleiner zal zijn dan de provinciale GRP? Dan wordt het populatiebeheer van de betreffende soort voor dat gehele jaar T+1 (1 februari tot en met 30 september) stilgelegd. Na de eerstvolgende juli-telling in jaar T+1 wordt de voorspelling opnieuw gemaakt, dan kijkend naar jaar T+2. Op basis van de uitkomst wordt opnieuw bepaald of het beheer in jaar T+2 doorgang kan vinden of niet. Voor een nadere toelichting van deze rekensystematiek, inclusief de gebruikte gegevens, zie bijlage 2 bij dit besluit.

Sovon heeft daarvoor een rekensystematiek gemaakt. De provincie heeft in een brief (d.d. 14 juni 2024) de FBE verzocht deze rekensystematiek in het Faunabeheerplan op te nemen. De FBE conformeert zich in het FBP aan deze systematiek.

Conclusie:

Met de huidige populatieomvang van de grauwe gans zal meerjarig beheer nodig zijn om de stand van jaarrond verblijvende standganzen terug te brengen en te stabiliseren, zodat de gewasschade significant wordt beperkt. Om te voorkomen dat het beheer leidt tot een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding (SVI) van de soorten, wordt gebruikgemaakt van een vastgestelde berekeningsmethode.

Door jaarlijkse verslaglegging van de uitgevoerde maatregelen en het voortzetten van jaarlijkse tellingen wordt continu gemonitord hoe de populaties zich ontwikkelen en of het beheer nog noodzakelijk en ecologisch verantwoord is. Indien uit de juli-telling blijkt dat het verwachte beheer zal leiden tot een populatieafname die het risico op verslechtering van de SVI met zich meebrengt, zal het gebruik van de vergunning worden gestaakt. Bij elke daaropvolgende juli-telling wordt het starten of stoppen van het beheer opnieuw beoordeeld.

Op basis van het bovenstaande en de door u bij de aanvraag aangeleverde informatie concluderen wij dat de gunstige staat van instandhouding van de grauwe gans, gezien de huidige populatiegrootte, de voorgestelde GRP's en de jaarlijkse monitoring met ingebouwde beheersmaatregelen, niet in gevaar komt door de voorgenomen populatiereductie.

Wij zijn van mening dat de door u gehanteerde werkwijze, met het toepassen van de systematiek van de GRP's, de meest oplossingsgerichte en navolgbare aanpak biedt om te waarborgen dat de SVI van de genoemde standganzen niet in het geding komt.

Overig

Bij de uitvoering wordt verstoring van aanwezige beschermde (andere) soorten zoveel mogelijk voorkomen door het verbinden van voorschriften aan dit besluit.

Verder treedt het besluit inwerking op de dag van bekendmaking ervan in het provinciaal blad. Hiervoor is gekozen gelet op het belang dat met het besluit wordt gediend, namelijk het voorkomen van aanzienlijke schade aan gras en andere gevoelige gewassen door ganzen.

C. Conclusie

Gelet op het voorgaande is de zekerheid verkregen dat de gunstige staat van instandhouding van de overzomerende grauwe gans niet in het gedrang komt en dat de vergunning kan worden verleend. Verder is sprake van een wettelijke noodzaak en is geen sprake van een bevredigend alternatief. Hiermee is voldaan aan de wettelijke eisen voor het verlenen van de

omgevingsvergunning. Door het stellen van voorschriften en beperkingen worden mogelijke schadelijke gevolgen voor overige natuurwaarden voldoende voorkomen. Daarbij gelden te allen tijde, ook los van deze omgevingsvergunning, de specifieke wettelijke zorgplichten zoals verwoord in artikelen 11.6 (gebiedsbescherming) en 11.27 (soortenbescherming) van het Bal.